

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26Co/135/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2214203453
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Slováčková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2214203453.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Kataríny Slováčkovej a sudcov Mgr. Jozefa Mačeja a JUDr. Evy Behranovej v právnej veci žalobkyne: POHOTOVOSŤ, s.r.o., Bratislava, Pribinova 25, zastúpenej splnomocnenkyňou: Fridrich Paľko, s.r.o., Bratislava, Grösslingova 4, proti žalovanej: Slovenská republika, konajúca prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Župné námestie 13, o 6.420,64 eur, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda z 9. decembra 2014 č. k. 9C/141/2014-132 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

Žalovanej nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa I. zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa na žalovanej domáhala zaplataenia majetkovej škody 5.350.53 eur a nemajetkovej ujmy 1.070,11 eur (okrem náhrady trov konania) a II. žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Rozhodnutie vo veci samej (o žalobe založenej na tvrdenom nesprávnom úradnom postupe Okresného súdu Galanta v exekučnom konaní vedenom takýmto súdom pod sp. zn. 20Er/183/2011 s následným vyvodzovaním z toho zodpovednosti štátu) odôvodnil právne ust. § 3 ods. 1 písm. d/, § 4 ods. 1 písm. a/, § 9 ods. 1, 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1, 2, § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení platnom a účinnom ku dňu zamietnutia žiadosti o udelenie poverenia (ďalej tiež len „zodpovednostný zákon“); § 41 ods. 2 písm. d/, § 44 ods. 1, 2 E. p. (zákona č. 233/1995 Zb. v znení platnom a účinnom od 1. júna 2010 do 31. mája 2011, teda aj v čase začatia exekučného konania); vecne potom najmä tým, že vo vyššie označenom konaní Okresného súdu Galanta nešlo konštatovať nesprávny úradný postup súdu, ak tam bol zistený rozpor exekučného titulu so zákonom, preto došlo aj k zamietnutiu žiadosti exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a v takomto prípade nemalo význam, že rozhodnutie bolo vydané až po uplynutí 15 dní od doručenia žiadosti, pokiaľ E. p. ustanovil lehotu len pre prípad nezistenia rozporu titulu so zákonom (o aký tu nešlo). Žalobkyňa (v exekučnom konaní vystupujúca v procesnom postavení oprávnenej) navyše uznesenie zamietajúce žiadosť o poverenie ani nenapadla odvolaním a tak došlo k následnému zastaveniu exekučného konania, pričom neuniesla ani dôkazné bremeno na preukázanie skutočnej škody. Žalobe za tejto situácie nešlo vyhovieť, argumentoval okresný súd, majúci tiež za to, že existenciu prieťahov by bol oprávnený skúmať len ústavný súd (?) a v tejto veci sa tak nestalo. Rozhodnutie o trovách konania bolo odôvodnené právne len paušálnym odkazom na § 142 ods. 1 O. s. p. a vecne úspechom žalovanej, ktorej ale v konaní žiadne trovy nevznikli.

Proti rozsudku podala v celom rozsahu odvolanie žalobkyňa, ktorá ho navrhla zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietala, že postupom súdu prvého stupňa jej bola odňatá

možnosť konať pred súdom, ďalej že okresný súd vec nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav a tiež, že neúplne zistil skutkový stav, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Súd prvého stupňa podľa nej rozhodol v merite veci na základe (a s použitím) „inšpirácie“ novou právnou úpravou (obsiahnutou v ustanovení § 9 ods. 2 zodpovednostného zákona v znení zákona č. 412/2012 Z. z.), hoci interpretácia hmotného práva platného v čase vzniku právnej skutočnosti aj založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti aj po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu, nie je možná. Uplatnením opačného názoru de iure aj de facto došlo k aplikácii princípu priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Súdu prvého stupňa tiež vytkla, že vôbec nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkovi nevznikol stav právnej neistoty a len s poukazom na skutočnosť, že on sám nepozná dôkazy, ktoré by ho uspokojovali v tvrdení o výške škody, zamietol návrh na znalecké dokazovanie (čím jej znemožnil objektívnym spôsobom preukázať výšku materiálnej škody a mechanizmus jej vzniku a rozhodnutia založil na nedostatočne zistenom skutkovom stave). Súdu neprislúcha polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami, má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritorne rozhodnutie, pričom súd prvého stupňa svojimi úvahami úplne neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ktorá je základom štandardu ochrany základných práv v Európe, teda aj práva na spravodlivý súdny proces a osobitne práva na prerokovanie veci v primeranom čase). Zodpovednosť štátu podľa uvedenej judikatúry vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú „mimosúdne“ faktory, napr. rozsah nevybavenej súdnej agendy, keď je to najmä štát, ktorý musí plniť svoj pozitívny záväzok vo vzťahu k právu na prerokovanie veci v primeranej lehote.

Žalovaná odvolací návrh nepodala.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.), po zistení, že odvolanie podala včas účastníčka konania (§ 201, 204 O. s. p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je opravný prostriedok prípustný (§ 202 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O. s. p.) postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania, (§ 214 ods. 2 O. s. p.) a dospel k záveru, že odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny. Rozsudok odvolacieho súdu bol verejne vyhlásený dňa 24. novembra 2015 (§ 156 ods. 1 O. s. p.), pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku boli oznámené na úradnej tabuli v lehote najmenej 5 dní pred vyhlásením (§ 156 ods. 3 O. s. p.).

Predmetom konania vedeného na súde prvého stupňa pod sp. zn. 9C/141/2014 je určenie, že žalovaná je zodpovedná za škodu vzniknutú nesprávnym úradným postupom a o zaplatenie škody v sume 5.350,53 eur a nemajetkovej ujmy v sume 1.070,11 eur s príslušenstvom. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým bola žaloba žalobkyne zamietnutá vrátane výroku o trovách konania.

Podľa § 219 ods. 1 a 2 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Predovšetkým totiž odvolací súd nemal dôvod nesúhlasiť (až na úvahy o nevedení žiadneho disciplinárneho či iného obdobného konania, ktorého výsledkom by bolo konštatovanie nesprávneho úradného postupu, kde bolo treba prisvedčiť námietke žalobkyne, že tu nemohol obstáť pokus prakticky sa zaštitíť právnou úpravou nadobudnuvou účinnosť až po postupoch exekučného súdu, v ktorých sa videla tzv. škodná udalosť) s argumentáciou použitou súdom prvého stupňa na podporu ním zvoleného spôsobu rozhodnutia (tak ako táto - rozumej argumentácia - vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozsudku). U dôvodov predostretých (opäť s vyššie spomenutou výnimkou) dostatočne jasne a i objektívne presvedčivo (samozrejme bez ambície presvedčiť kohokoľvek, najmä nie niekoho s celkom jednoznačným záujmom na inom výsledku konania) by tak zásadne postačovalo i len konštatovať ich správnosť a odvolať sa na ne (prvá časť ust. § 219 ods. 2 O. s. p.), odvolací súd však aj v tejto konkrétnej veci musí urobiť zadosť tiež povinnosti vysporiadať sa i s tzv. odvolacími námietkami a preto, ale aj pre

celkovú úplnosť nad rámec už uvedeného súdom prvého stupňa dopĺňa (§ 219 ods. 2 O. s. p. in fine) nasledovné :

Časť námietok, urobených súčasťou odvolania proti rozsudku v prejednávanej veci, nemohla obstať pre ich nepatričnosť a na ďalšiu časť z nich nešlo dosť dobre reagovať pre ich len najvšeobecnejšie možné uplatnenie, pri ktorom síce voči úvahám odvolávajúcej sa žalobkyne zásadne nešlo nič namietat' (a ani s nimi polemizovať), práve prílišná všeobecnosť výhrad a nemožnosť vzťahnutia väčšiny z nich aj na prípad v tejto konkrétnej veci však bránili konštatovaniu, žeby súd prvého stupňa pri svojom rozhodovaní či tomuto predchádzajúcom postupe (čo sa týkalo aj ním vyhodnocovaných postupov exekučného súdu) naozaj konal v rozpore s požiadavkami na spravodlivé súdne konanie.

Nech aj v tejto konkrétnej veci neplatil záver o nenáležitosti námietky týkajúcej sa použitia novelizovaného znenia ustanovenia § 9 ods. 2 zodpovednostného zákona, keďže tu súd prvého stupňa (na rozdiel od množstva iných tunajším odvolacím súdom skôr prejednaných druhovo totožných vecí za účasti tých istých účastníčok) takéto znenie zákona použil (nech aj nie celkom transparentne, nakoľko sa vyhol priamej citácii ustanovenia, avšak s vyslovením názoru o potrebe konštatovania prietahu spôsobom predpokladaným v ust. § 9 ods. 2 zodpovednostného zákona v znení zákona č. 412/2012 Z. z., § 9 ods. 2 zodpovednostného zákona v znení platnom a účinnom do 31. decembra 2012 aj po takomto čase a tiež čl. I bod 8 a čl. II zákona č. 412/2012 Z. z.) a súhlasiť bolo treba so žalobkyňou, že tak (pre skorší nástup zhladanej tzv. škodovej udalosti) urobiť nemal, toto z dôvodov uvedených neskôr (odvolacím súdom považovaných za nosné) na správnosť konečnej úvahy o nedôvodnosti žaloby nemalo žiaden vplyv (bez ohľadu na to, že praktické stotožnenie nevykonania žiadneho konania, predpokladaného novelizovaným znením ustanovenia § 9 ods. 2 zodpovednostného zákona s neexistenciou prietahu podľa názoru odvolacieho súdu vyžaduje väčšiu než únosnú dávku fantázie).

Pokiaľ šlo o ostatné výhrady, namietané úvahy o nevysvetlení názoru, podľa ktorého účastníkom (zrejme exekučného konania, tvoriaceho podklad nárokov uplatňovaných v prejednávanej veci) nevznikol stav právnej neistoty, neboli v prejednávanej veci taktiež relevantnými (ako bude uvedené i neskôr) a to isté platilo aj v prípade námietky neoboznáním sa so znaleckým posudkom, resp. nevykonania takéhoto dôkazu (ktoré dokazovanie môže byť namieste až vtedy, ak nemožno mať pochybnosti o existencii žalobou uplatneného práva a akceptovanie opačného názoru by malo za následok nehospodárne postupy súdov a neúmerné predražovanie súdnych konaní, v ktorých by vykonané dôkazy nemohli na celkom jednoznačnom výsledku konania nič zmeniť).

Aj povinnosť (štátov všeobecne i Slovenskej republiky osobitne) garantovať právo účastníkov súdnych konaní na spravodlivé súdne konanie a v jeho rámci tiež právo na rozhodnutie v primeranej lehote tu nepochybne je, žalobkyňa však pri zápalistom boji za jej práva zrejme uniklo, že podmienky realizácie takýchto práv na vnútroštátnej úrovni určujú práve zákony a z tých práve ten pre rozhodnutie v prejednávanej veci kľúčový spôsobom podsúvaným odvolateľkou vyložiť nešlo.

Podľa čl. I § 44 ods. 2 E. p. (v znení rozhodnom aj pre exekučné konanie tvoriace základ pre nárok uplatnený žalobou v prejednávanej veci, teda do 31. mája 2011 vrátane, čiže pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 102/2011 Z. z. a všetkých po ňom nasledujúcich zákonov, novelizujúcich E. p.) súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c/ a d/. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Z práve odcitovaného ustanovenia musí byť každému celkom zjavné práve to, čo správne vyvodil aj súd prvého stupňa a síce, že zákonodarca v procese rozhodovania sa exekučného súdu o tom, či súdnym exekútorom požadované poverenie na vykonanie exekúcie tomuto udelí, alebo nie, ustanovil lehotu 15 dní od doručenia žiadosti výlučne pre prípady nezistenia rozporu žiadosti, návrhu ani exekučného titulu so zákonom a následného udelenia poverenia (predstavujúceho logický následok nedostatku zistenia zákonom definovaného rozporu). V opačnom prípade, teda vtedy, ak sa rozpor so zákonom

zistí (žalobkyni z prejednávanej veci je pritom zaiste známy ten záver tunajšieho súdu z iných druhovo totožných vecí, podľa ktorého nezistenie rozporu sa musí týkať všetkých troch v zákone uvedených písomností, preskúmaných v procese rozhodovania o udelení, resp. neudelení poverenia a naopak zistenie postačuje už i u jednej z nich), lehota ustanovená nie je. Takýto odchylný prístup je tu evidentne najmä preto, že protikladom poverenia (ktoré formálne nemá charakter rozhodnutia súdu a nemožno proti nemu brojiť ani žiadnym opravným prostriedkom) je uznesenie (rozhodnutie) s možnosťou jeho vydania spravidla až po obstaraní si súdom spoľahlivého podkladu pre potvrdenie záveru o prípadnom rozpore či už žiadosti, návrhu alebo exekučného titulu (nezriedka inak všetkých troch takýchto listín či prinajmenšom dvoch z nich) so zákonom. Obstaranie toho, čo v konkrétnej veci má za takýto podklad poslúžiť (a čím v čase doručenia mu žiadosti o poverenie obvykle exekučný súd ešte nedisponuje) a i jeho náležité vyhodnotenie si vyžaduje určitý čas a z pohľadu časového aspektu súhrnu takýchto aktivít lehotu 15 dní zjavne nemožno považovať za postačujúcu (čo je mimo akúkoľvek pochybnosť tiež dôvod, pre ktorý sa zákonodarca jej uzákoneniu v tomto prípade vyhol a to, či tak urobil s vedomím možných obštrukcií pri získavaní exekučným súdom požadovaných listín, alebo bez takéhoto vedomia, bolo bez právneho významu). Kým teda predbežný záver o nedostatku dôvodov z čohokoľvek usudzovať na rozpor (nesúladi) exekučného titulu, návrhu na začatie exekučného konania alebo žiadosti exekútora o poverenie velí s udelením poverenia neotáľať a zákonom ustanovená lehota je tu práve za takýmto účelom, opačný predbežný záver je potrebné si verifikovať alebo prinajmenšom argumentačne solídne vypodložiť a práve preto nemožno vydanie uznesenia zamietajúceho žiadosť o poverenie „uponáhľať“. Zaiste by sa síce dalo namietat', že ak súd lehotu na udelenie poverenia nedodrží, ostane mu v záujme predídania prípadnej dôvodnej sťažnosti na prietahy a ďalším na to nadväzujúcim nárokom už len druhá zákonom predpokladaná možnosť (rozhodnúť zamietnutím žiadosti o poverenie), v tomto smere však rozhodujúcim môže byť len to, či tzv. exekučný spis súdu v čase plynutia lehoty na udelenie poverenia obsahoval podklady pre pozitívne aj negatívne vybavenie žiadosti, akým spôsobom exekučný súd so žiadosťou naložil a či výsledok jeho postupu bol neskôr účinne spochybnený. Prekračuje pritom rámec nutných úvah v tejto konkrétnej veci, či zákonom ustanovenú lehotu na udelenie poverenia bolo možné eliminovať za pomoci nie najpodarenejšej novelizácie E. p., vykonanej zákonom č. 144/2010 Z. z., prinášajúcim vylúčenie lehoty iba u exekučných titulov podľa § 41 ods. 2 písm. c/ a d/ E. p., ak takéto ustanovenia hovorili výlučne o notárskych zápisniciach a rozhodnutiach a zmieroch rozhodcovských komisií, nie teda aj o rozhodcovských rozsudkoch vydávaných rozhodcovskými súdmi a zákonodarca legislatívnu chybu či nedomyslenosť sám priznal neskoršou novelizáciou E. p. zákonom č. 102/201 Z. z. (v tejto súv. por. i čl. III bod 2 v spojení s čl. X zákona č. 144/2010 Z. z. a čl. II bod 2 v spojení s čl. III zákona č. 102/201 Z. z.).

Aj v prejednávanej veci preto muselo byť rozhodujúcim to, že v exekučnom konaní Okresného súdu Galanta jeho sp. zn. 20Er/183/2011 exekučný súd prvého stupňa na žiadosť súdneho exekútora o poverenie, došlú mu 23. februára 2011 síce zareagoval „až“ uznesením z 21. júna 2011 č. k. 20Er/183/2011-27, ktorým žiadosť exekútora o udelenie poverenia zamietol, takéto jeho rozhodnutie však pre nedostatok odvolania oprávnenej a teda i zjavné jej uspokojenie sa s poskytnutými dôvodmi nemožnosti vykonania rozhodcovského rozsudku nadobudlo právoplatnosť a nasledovalo po ňom zastavenie exekučného konania, pričom aj uznesenie zastavujúce exekučné konanie (uznesenie Okresného súdu Galanta z 22. septembra 2011 č. k. 20Er/183/2011-33), sa už stalo právoplatným (10. októbra 2011).

Súd prvého stupňa tak predovšetkým správne posúdil otázku existencie (či presnejšie neexistencie) prvého z atribútov zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ktorým je v tomto prípade postup súdu považovateľný za nesprávny úradný postup. Ak už tento atribút chýbal, bezpredmetné bolo zaobranie sa prípadnou existenciou tých ďalších, pretože by to na bezzákladnosti žaloby o náhradu škody a nemajetkovej ujmy z takéhoto dôvodu nemohlo nič zmeniť.

Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa (v znení opravného uznesenia) podľa § 219 ods. 2 O. s. p. ako vecne správny potvrdil. Týkalo sa to aj rozhodnutia o trovách konania, odôvodneného síce stručnejšie (bez citácie použitého ustanovenia procesného práva, zakotvujúceho zásadu zodpovednosti účastníkov za výsledok tzv. sporového konania), aj v tomto prípade však ako po vecnej, tak i po právnej stránke náležite.

V takto skončenom odvolacom konaní bola úspešná žalovaná (jej neúspech v časti poplatkovej povinnosti, kde len zhodou okolností šlo o vzťah medzi účastníkmi konania, z ktorých jedným bol štát)

a bola to tak ona, komu podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p. vzniklo aj právo na náhradu trov odvolacieho konania. Žalovaná však nepodala návrh na priznanie jej náhrady trov (hoci ide o nutnú procesnú podmienku podľa § 151 ods. 1 O. s. p.) a ak sa ani zo spisu vznik žiadnych trov konania tejto účastníčky v odvolacom konaní nepodával, rozhodnúť šlo aj tu iba nepriznaním náhrady.

K prijatiu tohto rozsudku došlo pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.